

Zpěv v liturgii (Youcat 183)

„Kdo zpívá dvakrát se modlí.“ „Kdo miluje, zpívá.“ Sv. Augustin

Na začátek dnešního tématu si povězme krátký příběh:

V klášteře mívali mniši hodiny zpěvu. Některým se to nelíbilo a reptali: „Proč se máme namáhat, když nás stejně nikdo neuslyší?“

I přišel k nim opat a pravil: „Važte si zpěvu, protože zpěv je jako voda a slunce.“

„Co tím myslíte?“ ptali se nespokojení mniši.

„Zpěv je jako voda, protože se jím vylévá z bolavé lidské duše smutek.

Zpěv je jako slunce, protože díky němu může zazářit ve světě radost duše, která je naplněna štěstím.

Největší užitek nepřináší zpěv tomu, kdo poslouchá, ale tomu, kdo si zpívá.“

zakončil svou řeč opat.

Když jsme měli hodiny zpěvu s P. Olejníkem, říkal nám věc, na kterou jsem si mnohokrát vzpomněl:

„Učte se zpívat žalmy, protože nastanou v životě situace, kdy je člověku těžko tak, že to ani nejde vyjádřit slovy a tu si vzpomene na žalm či duchovní píseň a při jejím zpěvu naleznete Boží útěchu a pokoj.“

Možná už jste sami zažili, jak je tato moudrost pravdivá.

Proto je velmi užitečné naučit se v kostele zpívat duchovní písně a učinit z nich průvodce svého života.

To je jedna věc, pro kterou je dobré se učit v kostele zpívat.

Úloha zpěvu v liturgii: přispívání k jednotě shromáždění

Druhá důležitá věc je, že zpěv sjednocuje. Spojuje lidi dohromady.

To známe z různých oslav a setkání.

Ale při zpěvu duchovních písní nás zpěv spojuje nejen s lidmi, ale také s Bohem. A to je veliký zázrak.

Díky zpěvu můžeme Boha oslavovat, prosit, ale také snáze zakusit a prožít jeho blízkost. Obrazně můžeme říci: Boží slovo víru zasévá a zpěv duchovních písní jí dává růst a upevňuje ji.

Možná si řeknete: „To je hezké, ale já zpívat neumím.“

V tom případě to dělejte jako já. Zpívám jen doma či v autě, kde mě nikdo neslyší, nebo když zpívají všichni, tak se potichu přidám a doufám, že se to v davu ztratí.

Z toho co jsme si řekli vyplývá, jak je zpěv pro duchovní život a liturgii důležitý. Nepřekvapí nás tedy, že mu církev od počátku věnuje velikou pozornost.

V průběhu staletí se ustálily tyto zpěvy, které provázejí naši liturgii:

Ordinarium

Mešní ordinárium (zpívaný doprovod mše) má šest částí, které se většinou píší latinsky. Tvoří jej tzv. "neměnný zpěv" (zpěv se nemění, je pořád stejný):

Kyrie eleison (Pane smiluj se - psáno v řečtině)

Gloria nebo Gloria in excelsis Deo (Sláva na výsostech Bohu)

Credo (Věřím)

Sanctus (Svatý)

Benedictus (Blahoslavený, požehnaný), tato část později splynula se Sanctus

Agnus Dei (Beránku Boží)

To jsou zpěvy, které důvěrně známe a které nás provázejí v naší modlitbě při slavení mše svaté. Připojení se k nim je zároveň vyznáním naší víry v Boha.

Proprium

Na rozdíl od ordinaria jsou zpěvy propria proměnlivé. Mění se podle jednotlivých období církevního roku - církevních svátků a příležitostí. Zpěvy jsou hudebně složitější – zpívá je obvykle školený sbor. Jsou zde 4 části:

Introitus (vstupní zpěvy - příchod kněze k oltáři)

Graduální zpěvy (hudebně nejzajímavější a nejsložitější, zpívaly se mezi čtením z Bible a mezi tyto zpěvy patří Aleluja, Graduale, Sekvence)

Offertorium (zpívá se při přinášení obětních darů)

Comunio (zpěvy k přijímání či obětování)

Tyto zpěvy se dnes nahrazují zpěvem zvláště mešních písní.

Responsoriální žalm

Žalm nechává doznít první čtení a zároveň nás připravuje na Evangelium.

Jeho zpívání obrazně řečeno připravuje půdu našeho srdce, aby se tam mohlo zasít slovo Krista.

Protože žalmy jsou svou povahou duchovní písně, měl by se žalm zpívat.

Na závěr jedno přání:

Kéž pro nás není zpěv nutným zlem, ale dobrým a milým přítelem. Amen.